

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
18.7.2002

12

Lékařenská péče v Jihomoravském kraji v roce 2001

Analýza lékařenské péče byla provedena na základě ročních výkazů o činnosti zdravotnických zařízení A(MZ)1-01 pro obor lékařská péče. Výkazy odevzdalo 97,6 % zpravodajských jednotek.

Lékařenskou péči v Jihomoravském kraji v roce 2001 zabezpečovalo 242 lékáren, z toho bylo 60 lékáren umístěno na detašovaných pracovištích, a 17 výdejen zdravotnických prostředků. Většina lékařských zařízení (99,6 %) patřila do rezortu zdravotnictví, ostatní do rezortu obrany.

Počet lékařských zařízení v okresech v roce 2000 a 2001

Okresy	2000			2001		
	lékárny	lékárny na detaš. pracov.	výdejny zdravot. prostředků	lékárny	lékárny na detaš. pracov.	výdejny zdravot. prostředků
Blansko	16	6	-	17	6	-
Brno-město	72	16	15	76	22	16
Brno-venkov	23	4	-	23	5	-
Břeclav	18	8	-	17	9	-
Hodonín	26	8	1	25	12	1
Vyškov	12	5	-	12	5	-
Znojmo	12	1	-	12	1	-
JHM kraj	179	48	16	182	60	17

Lékárny

Během roku 2001 přibylo v Jihomoravském kraji 15 lékáren, 3 právní subjekty a 12 detašovaných pracovišť, což je v souladu s celkovým trendem rozšiřování lékařské sítě v posledních deseti letech. Od roku 1990 se počet lékáren v kraji každoročně zvyšuje a snižuje se počet obyvatel připadajících na jednu lékárnou. Průměrný počet obyvatel na jednu lékárnou v kraji, včetně detašovaných pracovišť, se v roce 2001 snížil proti roku 2000 o 6,6 %.

Průměrný počet obyvatel na jednu lékárnu v okresech v roce 2000 a 2001

Okres	Průměrný počet obyvatel na 1 lékárnu (včetně detašovaných pracovišť) v roce		Index v % 2001/2000
	2000	2001	
Blansko	4 900	4 695	95,8
Brno-město	4 339	3 839	88,5
Brno-venkov	5 904	5 741	97,2
Břeclav	4 806	4 791	99,7
Hodonín	4 728	4 320	91,4
Vyškov	5 101	5 105	100,1
Znojmo	8 776	8 806	100,3
JHM kraj	5 003	4 672	93,4

V dalším textu jsou uvedeny údaje týkající se všech lékáren včetně detašovaných pracovišť, ale propočít je proveden pouze na počet právních subjektů.

Zaměstnanci lékáren

Jedna lékárna zaměstnávala v průměru následující přepočtené počty zaměstnanců

Okresy	Farmaceuti		Farmaceutičtí laboranti		Ostatní		Celkem	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Blansko	2,91	3,01	3,09	2,71	1,89	2,15	7,89	7,87
Brno-město	4,26	4,57	3,93	4,04	2,51	2,63	10,70	11,24
Brno-venkov	2,41	2,42	1,99	2,12	1,28	1,27	5,68	5,81
Břeclav	2,32	2,59	1,65	1,34	2,15	1,64	6,12	5,57
Hodonín	2,42	2,49	2,38	2,41	2,07	1,98	6,87	6,88
Vyškov	2,59	2,79	2,72	2,76	1,93	2,26	7,24	7,81
Znojmo	3,09	3,09	3,39	3,22	2,78	3,30	9,26	9,61
JHM kraj	3,25	3,47	3,03	3,06	2,18	2,25	8,46	8,78

V jedné lékárně v kraji pracovalo ke konci roku 2001 v průměru 3,47 farmaceutů, 3,06 farmaceutických laborantů, 2,25 ostatních zaměstnanců, celkem 8,78 zaměstnanců (přepočtené počty). Průměrná personální vybavenost lékáren v roce 2001 se proti roku 2000 ve všech kategoriích mírně zvýšila.

Činnost lékáren

Výkon jedné lékárny je měřen počtem přijatých receptů, poukazů, žádanek a objednávek na léčiva a žádanek a objednávek na zdravotnické prostředky.

1. Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem receptů

Okresy	Recepty		Z toho pro ZP v % rok 2001	Index v % 2001/2000
	2000	2001		
Blansko	72 962	73 796	95,2	101,1
Brno-město	58 557	62 488	94,9	106,7
Brno-venkov	49 023	51 421	95,0	104,9
Břeclav	45 148	49 346	86,4	109,3
Hodonín	55 063	60 093	92,5	109,1
Vyškov	56 529	57 258	95,0	101,3
Znojmo	73 968	78 469	94,2	106,1
JHM kraj	57 661	61 298	94,0	106,3

2. Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem poukazů

Okresy	Poukazy		Z toho pro ZP v % rok 2001	Index v % 2001/2000
	2000	2001		
Blansko	1 515	1 609	97,2	106,2
Brno-město	975	1 061	98,2	108,8
Brno-venkov	1 153	1 333	97,9	115,6
Břeclav	994	917	85,8	92,3
Hodonín	1 003	1 196	93,5	119,2
Vyškov	1 267	1 256	92,4	99,1
Znojmo	1 295	1 293	97,3	99,9
JHM kraj	1 093	1 180	96,0	108,0

3. Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem žádanek a objednávek na léčiva

Okresy	Žádanky a objednávky na léčiva		Index v % 2001/2000
	2000	2001	
Blansko	607	606	99,8
Brno-město	2 096	2 216	105,7
Brno-venkov	200	171	85,5
Břeclav	912	295	32,4
Hodonín	1 018	1 187	116,6
Vyškov	641	879	137,1
Znojmo	851	782	91,9
JHM kraj	1 261	1 303	103,3

Průměrná činnost jedné lékárny měřená počtem žádanek a objednávek na zdravotnické prostředky

Okresy	Žadanky a objednávky na zdrav. prostředky		Index v % 2001/2000
	2000	2001	
Blansko	8	86	1 075,0
Brno-město	551	1 682	305,3
Brno-venkov	56	47	83,9
Břeclav	-	4	400,0
Hodonín	347	292	84,2
Vyškov	396	813	205,3
Znojmo	28	14	50,0
JHM kraj	308	812	263,6

Výkon jedné lékárny v roce 2001 měřený počtem přijatých receptů vzrostl o 6,3 %, počtem přijatých poukazů vzrostl o 8,0 % a počtem přijatých žádanek a objednávek na léčiva vzrostl o 3,3 %. Vysoký nárůst žádanek a objednávek na zdravotnické prostředky vznikl v důsledku chybného vykazování lékáren v roce 2000.

Z celkového počtu receptů, na které lékárny vydaly léčiva, bylo 94 % k proplacení zdravotními pojišťovnami. Z celkového počtu poukazů proplatily zdravotní pojišťovny 96 %.

Počet receptů zcela hrazených pacienty se v porovnání s rokem 2000 zvýšil o 23,5 % a počet poukazů zcela hrazených pacienty se zvýšil o 61,6 %.

Počet receptů a poukazů zcela hrazených pacienty přímo lékárnám

Okresy	Přímo hrazené recepty			Přímo hrazené poukazy		
	2000	2001	Index v % 2001/2000	2000	2001	Index v % 2001/2000
Blansko	28 861	59 774	207,1	398	756	189,9
Brno-město	249 727	240 637	96,4	1 231	1 488	120,9
Brno-venkov	66 392	58 655	88,4	606	647	106,8
Břeclav	37 981	113 751	299,5	610	2 207	361,8
Hodonín	100 836	113 062	112,1	1 777	1 937	109,0
Vyškov	33 008	34 410	104,2	220	1 154	524,6
Znojmo	29 875	54 695	183,1	487	422	86,7
JHM kraj	546 680	674 984	123,5	5 329	8 611	161,6

Tržby lékáren

Tržby lékáren v Jihomoravském kraji v roce 2001

Tržby lékáren	Celkem v tis. Kč	1 lékárna v tis. Kč	Podíl v %
od ZP za léčiva	3 076 110	16 902	60,3
od ZP za poukazy	111 064	610	2,2
za doplatky pacientů	346 483	1 904	6,8
za volný prodej	632 734	3 477	12,4
od zdravotnických zařízení	872 736	4 795	17,1
od ostatních odběratelů	64 563	355	1,3

Nejvýznamnějšími položkami v tržbách lékáren byly tržby za léčiva na recepty (60,3 %), za žádanky zdravotnických zařízení na léčiva (17,1 %) a za volný prodej léčiv (12,4 %). Doplatky pacientů činily 6,8 %. Zdravotní pojišťovny se podílely na tržbách lékáren 62,5 %, zdravotnická zařízení 17,1 % a ostatní odběratelé 1,3 %. Za volný prodej léčiv a doplatky pacientů utržily lékárny 19,2 % ze všech prostředků.

Z celkových tržeb lékáren za volný prodej v roce 2001 činily:

- léčiva 91,2 %
- zdravotnické prostředky 8,6 %
- ostatní sortiment 0,2 %.

Přehled tržeb lékáren v roce 2001 v okresech

Tržby lékáren	Celkem v tis. Kč	1 lékárna v tis. Kč	Podíl v %
Blansko			
od ZP za léčiva	266 849	15 697	68,5
od ZP za poukazy	11 431	672	2,9
za doplatky pacientů	28 809	1 695	7,4
za volný prodej	52 821	3 107	13,6
od zdravotnických zařízení	22 472	1 322	5,8
od ostatních odběratelů	7 148	420	1,8
Brno-město			
od ZP za léčiva	1 764 980	23 223	59,9
od ZP za poukazy	42 276	556	1,4
za doplatky pacientů	172 535	2 270	5,9
za volný prodej	310 182	4 081	10,5
od zdravotnických zařízení	611 945	8 052	20,8
od ostatních odběratelů	42 741	562	1,4
Brno-venkov			
od ZP za léčiva	235 984	10 260	65,3
od ZP za poukazy	11 737	510	3,2
za doplatky pacientů	34 691	1 508	9,6
za volný prodej	75 223	3 271	20,8
od zdravotnických zařízení	1 399	61	0,4
od ostatních odběratelů	2 410	105	0,7
Břeclav			
od ZP za léčiva	157 633	9 273	64,7
od ZP za poukazy	6 960	409	2,9
za doplatky pacientů	23 596	1 388	9,7
za volný prodej	36 129	2 125	14,8
od zdravotnických zařízení	14 404	847	5,9
od ostatních odběratelů	5 043	297	2,1

Tržby lékáren	Celkem v tis. Kč	1 lékárna v tis. Kč	Podíl v %
	Hodonín		
od ZP za léčiva	300 436	12 017	53,9
od ZP za poukazy	23 760	950	4,3
za doplatky pacientů	33 720	1 349	6,1
za volný prodej	70 913	2 837	12,7
od zdravotnických zařízení	124 702	4 988	22,4
od ostatních odběratelů	3 501	140	0,6
Vyškov			
od ZP za léčiva	142 998	11 916	54,4
od ZP za poukazy	8 416	701	3,2
za doplatky pacientů	19 011	1 584	7,2
za volný prodej	34 720	2 893	13,2
od zdravotnických zařízení	55 484	4 624	21,1
od ostatních odběratelů	2 399	200	0,9
Znojmo			
od ZP za léčiva	207 230	17 269	60,2
od ZP za poukazy	6 484	540	1,9
za doplatky pacientů	34 121	2 843	9,9
za volný prodej	52 746	4 395	15,3
od zdravotnických zařízení	42 330	3 527	12,3
od ostatních odběratelů	1 321	110	0,4

Tržby připadající na jeden doklad dosáhly v lékárnách v Jihomoravském kraji v roce 2001 těchto průměrných hodnot

Doklad	Tržby v Kč
1 recept	276
1 poukaz	1 933

Výdejny léčiv a zdravotnických prostředků

Z celkového počtu 17 výdejen zdravotnických prostředků v kraji v roce 2001 bylo do následujícího zpracování zahrnuto 15 výdejen, které odevzdaly roční výkazy o činnosti, tj. 88,2 %. Výdejny léčiv od roku 2000 v kraji nejsou.

Počet a struktura výdejen v Jihomoravském kraji v roce 1999, 2000 a 2001

Výdejny	1999	2000	2001	Rozdíl 2001/2000
Výdejny léčiv	1	-	-	-
Výdejny zdravotnických prostředků	15	16	17	+1
Výdejny celkem	16	16	17	+1

Zaměstnanci výdejen zdravotnických prostředků

Jedna výdejna v Jihomoravském kraji zaměstnávala v průměru v roce 2000 a 2001 následující přepočtené počty zaměstnanců

Ukazatel	Počet zaměstnanců v roce			
	2000		2001	
	fyzické osoby	přepočtený počet	fyzické osoby	přepočtený počet
Farmaceutičtí laboranti	0,06	0,03	-	-
Ostatní	3,94	3,73	3,71	3,32
Celkem	4,00	3,76	3,71	3,32

Činnost výdejen zdravotnických prostředků

Výkony jedné výdejny zdravotnických prostředků v roce 2001 mírně poklesly. Celkový počet poukazů (nižší o 2,1 % proti roku 2000), na které výdejny vydaly léčiva, byl ve 100 % k proplacení zdravotními pojišťovnami.

Výkony jedné výdejny v Jihomoravském kraji v roce 2000 a 2001

Zařízení	Druh dokladu	Celkový počet		Z toho pro ZP v % rok 2001	Index v % 2001/2000
		2000	2001		
Výdejna	Poukazy	37 126	36 336	100 %	97,9
	Žádanky a objednávky na zdrav. prostředky	3 662	3 671	X	X

Tržby výdejen zdravotnických prostředků

Průměrná tržba jedné výdejny v Jihomoravském kraji v roce 2000 a 2001

Tržby	v tisících Kč		podíl v %	
	2000	2001	2000	2001
od ZP za zdrav. prostř.	26 480	23 904	16,7	17,6
za doplatky od pacientů	1 781	1 837	1,1	1,3
za volný prodej	15 548	11 690	9,8	8,6
od zdravot. zařízení	114 074	97 908	71,9	71,9
od ostatních odběratelů	816	781	0,5	0,6
Celkem	158 699	136 120	100,0	100,0

Průměrná tržba jedné výdejny byla v roce 2001 vyšší než v roce 2000, snížila se pouze tržba za volný prodej. Volný prodej představoval v roce 2001 8,6 % veškerých tržeb výdejen, v roce 2000 to bylo 9,8 %. Zdravotní pojišťovny hradily výdejnám 17,6 %, doplatky pacientů činily 1,3 %, zdravotnické organizace se podílely 71,9 % a ostatní odběratelé se podílely 0,6 % na celkové tržbě výdejen.

Celková charakteristika činnosti lékárenské péče v roce 2001

Souhrnně charakterizují lékárenskou péči tyto kvantitativní ukazatele

Přijaté doklady	Počet v tisících		Index v % 2001/2000
	2000	2001	
Recepty	10 321	11 156	108,1
Žádanky a objednávky na léčiva	226	237	104,9
Poukazy	233	251	107,7
Žádanky a objednávky na zdravotnické prostředky	59	151	255,9
Celkem	10 839	11 795	108,8

Počet receptů přijatých lékárnami se v roce 2001 zvýšil o 8,1 % proti roku 2000, rovněž počet žádanek a objednávek na léčiva se zvýšil v roce 2001 o 4,9 % proti roku 2000, počet poukazů se zvýšil o 7,7 %. Nejvýrazněji se zvýšil počet žádanek a objednávek na zdravotnické prostředky, a to o 155,9 %, v důsledku chybného vykazování v roce 2000. Celkově se objem lékárenské péče v Jihomoravském kraji v roce 2001 zvýšil o 8,8 %.

Objemově i hodnotově nejvýznamnějším dokladem v lékárenské péči jsou recepty. Proti roku 2000 vzrostl počet receptů pro zdravotní pojišťovny o 7,2 %. O 15,8 % vzrostly také tržby lékárenských zařízení za recepty od zdravotních pojišťoven a zároveň vzrostla i cena léčiv na jeden recept o 8,1 %.

Počet přijatých receptů pro zdravotní pojišťovny v roce 2000 a 2001

Ukazatel	2000	2001	Index v % 2001/2000
Počet receptů pro ZP	9 775	10 481	107,2
Tržby za recepty od ZP	2 657	3 076	115,8
Průměrná tržba na 1 recept (v Kč)	272	294	108,1

Počet přijatých poukazů pro zdravotní pojišťovny v roce 2000 a 2001

Ukazatel	2000	2001	Index v % 2001/2000
Počet poukazů pro ZP	228	242	106,1
Tržby za poukazy od ZP	153	135	88,2
Průměrná tržba na 1 poukaz (v Kč.)	671	558	83,2

V případě poukazů byl v roce 2001 zaznamenán odlišný vývoj. Vzrostl počet přijatých poukazů pro zdravotní pojišťovny o 6,1 %, ale poklesly o 11,8 % tržby za poukazy od zdravotních pojišťoven. Cena za jeden poukaz se snížila o 16,8 %.

Celkové tržby lékáren a výdejen v roce 2001

V roce 2001 vzrostly tržby za léčiva o 15,8 % a tržby za doplatky pacientů o 6,4 %. Pokles zaznamenaly tržby za zdravotnické prostředky o 11,8 % a tržby za volný prodej poklesly o 5,7 %.

V roce 2001 činily tržby za volný prodej léčiv, za volný prodej zdravotnických prostředků a za prodej doplňkového sortimentu 645 tisíc Kč, z toho za léčiva 577 tisíc Kč a za zdravotnické prostředky 67 tisíc Kč, tj. 12,3 % z tržeb lékárenských zařízení.

Celkové tržby lékáren a výdejen v Jihomoravském kraji v roce 2000 a 2001

Tržby	Tržby v tis. Kč		Index v % 2001/2000
	2000	2001	
Za léčiva	2 657	3 076	115,8
Za zdravotnické prostředky	153	135	88,2
Za doplatky pacientů	327	348	106,4
Za volný prodej léčiv a zdravot. prostředků	683	644	94,3
Celkem	3 820	4 203	110,1

Vysvětlivky:

ZP- Zdravotní pojišťovny

Ležatý křížek (x) - Zápis není možný z logických důvodů

Zpracovala: Renata Dobešová